

Vergaderjaar 2019–2020

34 952

Investeren in Perspectief - Goed voor de Wereld, Goed voor Nederland

Nr. 104

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 februari 2020

Hierbij wordt u geïnformeerd over de nieuwe jongerenstrategie, «Youth at heart», die vandaag ook online zal verschijnen¹. Jongeren staan in toenemende mate in het hart van het Nederlandse ontwikkelingssamenwerkingsbeleid.

De overgrote meerderheid van de mensen in de Sahel, de Hoorn van Afrika, het Midden-Oosten en Noord-Afrika (MENA) is jong.² Dit biedt uitdagingen, maar ook enorme kansen. Nederland investeert in de mogelijkheden van jongeren om te leren en te werken. Door het perspectief van jongeren³ in de focusregio's te vergroten, bestrijden we armoede en dragen we bij aan het voorkomen van instabiliteit en irreguliere migratie.

Zoals in de nota voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (BHOS) «Investeren in Perspectief» staat (Kamerstuk 34 952, nr. 1), investeert Nederland in onderwijs en jeugdwerkgelegenheid. De wereld ligt namelijk niet op koers om de relevante afspraken, zoals vastgelegd in de Duurzame Ontwikkelingsdoelen,⁴ te halen. Via de jongerenstrategie «Youth at heart» zullen we verder werken aan het perspectief van jongeren. De aanpak onderscheidt zich door het

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

² De helft van de bevolking in de MENA is jonger dan 25 jaar (UNICEF, 2019. MENA Generation 2030), in Sub-Sahara Afrika is dat ongeveer 60% (Verenigde Naties, 2019. World Population Prospects).

³ In lijn met internationale definities hanteert het Ministerie van Buitenlandse Zaken de volgende leeftijdsgrenzen voor jongeren; van 15 – 24 jaar als het gaat om onderwijs, en een leeftijd van 15 – 35 jaar als het gaat om werk en inkomen (inclusief ondernemerschap)

⁴ We laten ons leiden door de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties (SDG's). SDG 4 (kwaliteits-onderwijs) en 8 (waardig werk en economische groei) staan daarin centraal. SDG 5 (gendergelijkheid en gendervrijheid) is een dwarsdoersnijdend doel in het gehele Nederlands beleid.

overbruggen van het gat tussen de vaardigheden die jongeren leren en de vraag van de arbeidsmarkt, waarbij we samenwerken met onder andere de private sector.

Binnen het formuleren en uitvoeren van het beleid zal geluisterd worden naar jonge mensen in de focusregio's. Ook binnen de dialoog met onze internationale partners zullen we de stem van jongeren versterken.

Deze brief beschrijft de kern van de Nederlandse inzet. Voor een uitgebreidere toelichting op de programma's en activiteiten, dwarsverbanden met andere beleidsterreinen en analyses, verwijs ik u naar de strategie op rijksoverheid.nl/youthatheart.

De strategie is tot stand gekomen na consultaties met het maatschappelijk middenveld, kennisinstellingen en individuele experts, alsook met bedrijven en jongeren, in Nederland en het buitenland; fysiek en online.

Aanleiding voor de jongerenstrategie «Youth at heart»

De wereld ligt niet op koers om de afspraken zoals vastgelegd in de Duurzame Ontwikkelingsdoelen op het gebied van onderwijs en jeugdwerkgelegenheid te halen. In onze focusregio's zijn de uitdagingen groot; in het bijzonder voor jonge vrouwen, vluchtelingen, binnenlands ontheemden en gastgemeenschappen.

Onderwijs

Iedereen heeft recht op onderwijs. Het bereidt jongeren voor om zo goed mogelijk mee te doen in een samenleving. Onderwijs in de focusregio's biedt jongeren echter vaak niet de vaardigheden die nodig zijn voor het werk van nu en de banen van straks: naast basisvaardigheden zijn dat technische vaardigheden en zogenaamde «soft»- en «transferable skills» zoals kritisch nadenken of probleemoplossend vermogen. De strategie richt zich voornamelijk op gelijkwaardige toegang tot goed beroepsonderwijs en goede trainingen. Er is een verschuiving nodig van een benadering waarbij het aanbod vanuit het opleidingsinstituut leidend is, naar een praktijkgerichte invalshoek, waarbij wordt samengewerkt met toekomstige werkgevers. Ook het hoger onderwijs is meestal weinig gericht op de beroepspraktijk.

Werk

Nederland richt zich nadrukkelijk op jongerenwerkgelegenheid. Jaarlijks betreden twaalf miljoen jongeren de arbeidsmarkt in Afrika, terwijl er maar drie miljoen banen bijkomen.⁵ De MENA-regio heeft de komende tien jaar minimaal 24 miljoen nieuwe banen nodig om alleen al te voorkomen dat de werkloosheid, nu dertig procent onder jongeren, verder groeit. Veel jongeren in de focusregio's die wel werk hebben, zijn werkzaam in de informele economie; «self employment» is vaak de enige optie. Dit betekent dat zij vaak geen fatsoenlijke baan hebben en onder de armoedegrens leven. Jongeren missen vaak de vaardigheden die nodig zijn om te ondernemen.

Maatschappelijke positie van jongeren

De barrières die jongeren ervaren op het vlak van onderwijs en werkgelegenheid staan niet op zichzelf. Leiders in de focusregio's plaatsen hun perspectief te zelden centraal. De nieuwe generatie wil gehoord worden.

⁵ AfDB Group Strategy For Jobs for Youth In Africa, 2016–2025.

In meerdere landen in onze focusregio's vinden of vonden protesten plaats. Het zijn vaak jonge mensen die de straat op gaan en verandering eisen.

Wat Nederland gaat doen

Programma's en internationale initiatieven

Nederland zet via een aantal nieuwe programma's verder in op onderwijs en jongerenwerkgelegenheid. Onze aanpak onderscheidt zich door een inzet op het overbruggen van het gat tussen de vaardigheden die jongeren leren en de vraag van de arbeidsmarkt. Het «Challenge Fund for Youth Employment» daagt bedrijven, kennisinstellingen en NGO's uit te komen tot innovatieve oplossingen waarmee in totaal 200.000 jongeren moeten worden bereikt. Via het landenspecifieke programma «Nexus skills-jobs for youth» gaat Nederland activiteiten financieren die jongeren ondersteunen bij hun overstap van onderwijs naar werk. Het «Partnership for Improving Prospects for Forcibly Displaced Persons and Host Communities» richt zich op het bieden van onderwijs en werk aan vluchtelingen, binnenlands ontheemden en gastgemeenschappen.

Nederland sluit zich aan bij relevante internationale initiatieven. Voorbeelden zijn «Generation Unlimited», dat zich richt op opschaaibare initiatieven om jonge mensen te ondersteunen bij het ontwikkelen van vaardigheden en het «Youth Entrepreneurship and Innovation Multi-Donor Trust Fund» van de African Development Bank. Daarnaast verlengen we het relevante «Local Employment in Africa for Development» (LEAD)-programma en breiden we het «Orange Corners» programma uit met het «Innovatie Fonds» om ondernemers grotere toegang tot financiering te geven.

Nederland wil samen met het (Nederlandse) bedrijfsleven de kansen en uitdagingen van jongeren adresseren via de handelsagenda. Ook zijn we in gesprek met bijvoorbeeld de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland en de Nederlandse ontwikkelingsbank FMO over een versterkte en specifieke inzet op jongeren.

De stem van jongeren versterken

Nederland heeft een speciaal ambassadeur voor Jongeren, Onderwijs en Werk aangesteld. Behalve in het beleid dat specifiek gericht is op jongeren, onderwijs en werk, wordt de stem van jongeren ook versterkt in het overige relevante BHOS-beleid. Dat willen we mede doen door jongeren beter te betrekken bij de totstandkoming en uitvoering van het beleid. Er zal onder andere een jongerenadviescommissie worden ingesteld.

Onderwijs en jeugdwerkgelegenheid staan op de agenda bij steeds meer internationale partners zoals de Verenigde Naties, de Wereldbank en de Europese Unie. De aansluiting tussen beide onderwerpen – bezien vanuit jongeren – staat echter zelden centraal. Nederland wil zijn inzet op jongeren, onderwijs en werk opschalen door een voortrekkersrol op zich te nemen en gezamenlijk op te trekken met partners die de geïntegreerde benadering onderschrijven. In onze dialoog met overheden in de focusregio's willen we de positie van jongeren en de mogelijkheden en barrières die ze ervaren vaker opbrengen.

Vervolg

Nederland blijft in gesprek met jongeren, het bedrijfsleven, overheden, kennisinstellingen, maatschappelijke- en andere partnerorganisaties in Nederland en in de focusregio's. De uitvoering wordt in samenspraak met onze partners -waaronder zeker jongeren – aangepast aan de lokale realiteit.

Om te kunnen leren van het gevoerde beleid en te weten welke resultaten worden geboekt, hebben de nieuwe programma's hun eigen monitoring en evaluatieraamwerken. Er worden ook overkoepelende indicatoren uitgewerkt. De resultaten van de Nederlandse inzet op jongeren, werk en onderwijs worden in de resultatenrapportage (www.osresultaten.nl) gepubliceerd.

Om het thema «jongeren» steviger op de kaart te zetten, wil Nederland eind 2020 een internationale conferentie organiseren. Over de vorm, precieze inhoud en timing wordt u later geïnformeerd.

Voorts zal de vaste Kamercommissie Buitenlandse Zaken desgewenst gebriefd worden door de ambassadeur voor Jongeren, Onderwijs en Werk conform toezegging in het overleg met de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat d.d. 29 mei 2019.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
S.A.M. Kaag